

**cappella
amsterdam**

LA OTRA

**C
U**

**B
A**

cappellaamsterdam.nl

Uitvoerenden

Cappella Amsterdam koor
Martha Galarraga zangeres
Grupo AKE batáspelers (percussie)
Pedro Ricardo Henry danser
Leonard Evers dirigent

Kenza Koutchoukali eindregisseur
Floriaan Ganzevoort lichtontwerper
Arien de Vries kostuumontwerper
Ivon Arango Puig covermodel
Inge Voss vertaler Spaans-Nederlands

Speellocaties

19 mei Amsterdam, Muziekgebouw
20 mei Nijmegen, De Vereeniging
21 mei Alkmaar, Grote Kerk
26 mei Haarlem, PHIL
28 mei Den Haag, Amare

Fondsen en subsidiegevers

Cappella Amsterdam ontvangt in seizoen 2022-2023 meerjarige ondersteuning van Ammodo, het Fonds Podiumkunsten en Gemeente Amsterdam.

Daarnaast wordt het koor gesteund door vrienden en donateurs.

Programma

Leo Brouwer

Canciones Amatorias:

1. *Balada de un día de julio*
2. *Amor... Yo he de enseñarte el camino*

Selectie uit Rondas, refranes y trabalenguas:

1. *Tengo un gato*
2. *Nana Caliche*
3. *Mueve la pata, perro Viejo*
4. *Pablito clavó un clavito*
5. *Refranes pareados I. Con el amor...*
6. *Cuando tuve, yo te tuve*
7. *Duérmete, niño*
9. *Refranes pareados II. Hermosa cara...*

Wilma Alba Cal 5 *Canciones:*

1. *Variación*
2. *Remanso, canción final*
3. *Media luna*
4. *Pórtico*
5. *El canto quiere ser luz*

PAUZE

Leo Brouwer *Cántico de Celebración*

Calixto Álvarez *Selectie uit Osun Requiem*

Introduction

Dies Irae

Rex tremendae majestatis

Confutatis

Lacrymosa

Agnus Dei

Toelichting

Isla de la Música

Cuba staat bekend als 'Isla de la Música', 'het eiland van de muziek': voor Cubanen is muziek verweven met het leven. De Cubaanse muziekcultuur bevat een rijkdom aan stijlen. De salsa, mambo en rumba vormen een grote inspiratiebron voor muziekstijlen van over de hele wereld.

Het is onmogelijk om over Cubaanse muziek te schrijven zonder de geschiedenis van het land erbij te betrekken. De veelzijdigheid in de Cubaanse muziek heeft alles te maken met de veelzijdigheid van Cuba zelf. Voordat de Europese ontdekkingsreizigers op Cuba aankwamen leefden er de Taíno, een inheemse bevolkingsgroep. Vanaf het begin van de zestiende eeuw brachten de Europeanen kunst- en muziekvormen mee naar het eiland. Zo kwam uit Spanje de gitaar mee en de traditie van Europese muzieknotatie en muzikale compositie. Uit Afrika kwam een eeuwenoude verzameling ritmes mee, die de Afrikaanse tot slaaf maakten op percussie-instrumenten in leven hielden. Door deze veelzijdigheid namen mensen elkaars culturele uitingen over waardoor nieuwe kunst- en muziekstijlen werden gevormd.

Leonard Evers (1985) is als artistiek leider en dirigent betrokken bij dit project. Als kind was hij al gefascineerd door de muziek uit Cuba en haar onvergeloofbare 'groove'. Toen hij in 2018 de kans kreeg om naar Cuba te gaan, ontdekte hij de moderne gecomponeerde muziek van het land. Volgens Evers is het bijzonder dat hedendaagse Cubaanse componisten nooit hun band met volkscultuur en -muziek verliezen.

Voor het project met Cappella Amsterdam ging Evers op zoek naar Cubaanse

koormuziek, een traditie die springlevend is op het eiland.

'Ik hoop dat mensen de rijkdom van Cuba's hedendaagse muziek ontdekken. Het is onterecht dat deze zo weinig bekend is. Wat mij betreft vormen de werken een voorbeeld van hoe je gecomponeerde muziek kan combineren met populaire muziek. Hier kunnen we in Europa veel van leren.'

- Leonard Evers

In dit project staan twee invloeden centraal die een grote rol speelden in de geschiedenis van Cubaanse muziek en tot vandaag de dag nog erg aanwezig zijn in nieuwe muziek: de Spaanse en Afrikaanse.

Spanje

De Spanjaarden drukten een culturele stempel op Cuba. Het eerste deel van het programma richt zich dan ook op Spanje, en met name de Spaanse taal. Centraal staat werk van gitarist en componist Leo Brouwer. Cubaan Brouwer (1939), wiens grootvader aan vaders kant Nederlands was, staat bekend als een groot gitaarvirtuoos. Daarnaast componeerde hij muziek in vele genres, gitaarmuziek, symfonisch werk, popmuziek en koormuziek.

In de werken *Balada de un día de Julio* en *Amor... Yo he de enseñarte el camino* zijn gedichten van de Spaanse dichter Federico García Lorca op muziek gezet. Lorca, een van de belangrijkste schrijvers van de Spaanse 20ste-eeuwse literatuur, combineerde in zijn werk elementen uit Spaanse volksliederen met surrealisme. In de muziek is soms duidelijk te horen dat Brouwer een gitarist is. Op de manier hoe hij de akkoorden opbouwt is haast de indeling van de gitaar te horen.

Ook wordt er een selectie uit Brouwers *Rondas, refranes y trabalenguas* uitgevoerd, met melodieën gebaseerd op kinderliedjes en slaapliedjes. De teksten bevatten van de

Spaanse taal afgeleide zegswijzen en spreekwoorden, die de Cubanen in de loop der eeuwen naar eigen hand zetten. Brouwer speelt met tongbrekers en met juxtaposities: zo blijkt bijvoorbeeld een zoet klinkend liedje over de duivel te gaan die een kindje komt halen.

Van de componiste Wilma Alba Cal (1988) worden de 5 *Canciones* uitgevoerd. In deze cyclus werpt de componiste haar licht op enkele gedichten van Lorca. Het is een vroeg werk van Alba Cal, waar ze prijzen mee won. Haar stijl ligt in het verlengde van die van Brouwer, al verwijst zij nog sterker naar Cubaanse (pop)muziek, zoals de son en rumba. Dit is duidelijk terug te horen in de ritmes.

Afrika

Het tweede deel van dit programma begint met Leo Brouwers feestelijke *Cántico de Celebración*. Het werk staat bol van verwijzingen naar Afrikaanse ritmes en klanken.

Het hoofdwerk na de pauze is *Osun Requiem* van Calixto Álvarez (1938) waar in dit programma een selectie uit wordt gezongen.

Het waren voornamelijk tot slaaf gemaakten uit Benin, Togo en Nigeria die op Cuba terecht kwamen. Uit deze Afrikaanse landen komen de Yorùbá; een van de omvangrijkste etnische groepen in West-Afrika, met een eigen taal en religie. De tot slaaf gemaakten werden gedwongen zich te bekeren tot het katholicisme. Om hun eigen religie te behouden, projecteerden ze hun religieuze elementen op de katholieke. Zo plaatsten ze op de Christelijke God hun eigen schepper, en op engelen en katholieke heiligen de orisha's. Orisha's zijn vertegenwoordigers van goden en oude historische figuren. Aan elke Orisha is een ritme of dans gekoppeld. De danser die een Orisha uitbeeldt, wordt hierdoor in bezit

genomen, waardoor de godheid zich manifesteert in de danser.

In het *Osun Requiem* van Calixto Álvarez komen de twee werelden samen. Tussen de delen van het Latijnse requiemtekst zal sopraan Martha Galarraga de originele Yorùbá cantos uitvoeren waarnaar in het requiem wordt gerefereerd. Deze cantos worden vergezeld door percussie van Grupo AKE en danser Pedro Ricardo Henry die de door Galarraga aangeroepen Orisha uitbeeldt.

- Maria Bilbija, *musicologe*

'Kleuren zijn belangrijk in de Yoruba en Spaanse traditie. Met kleur maak je beeld, leg je focus en schep je contouren. Het was een logische keuze om voor het koor een mooi kleurenpallet te maken.'

'Als kleur de hoofdrol speelt is het goed om het kledingstuk ook simpel gehouden. Iedereen heeft eenzelfde linnen overhemd/blouse in één specifieke kleur. Zo ontstaat er een gevarieerd kleurenbeeld waarmee je kan schilderen.'

- Arien de Vries, *kostuumontwerper*

Leo Brouwer *Canciones Amatorias:*

1. Balada de un día de Julio

Esquilones de plata
Llevan los bueyes.

¿Dónde vas, niña mía,
De sol y nieve?

Voy a las margaritas
del prado verde.

El prado está muy lejos
Y miedo tiene.

Al airón y a la sombra
Mi amor no teme.

Teme al sol, niña mía,
De sol y nieve.

Se fue de mis cabellos
Ya para siempre.

Quién eres, blanca niña.
¿De dónde vienes?

Vengo de los amores
Y de las fuentes.

Esquilones de plata
Llevan los bueyes.

¿Qué llevas en la boca
Que se te enciende?

La estrella de mi amante
Que vive y muere.

¿Qué llevas en el pecho
Tan fino y leve?

La espada de mi amante
Que vive y muere.

¿Qué llevas en los ojos,
Negro y solemne?

1. Balade voor een juli-dag

Zilveren bellen
Dragen de ossen

Waar ga je heen, lief meisje
van zon en sneeuw?

Ik ga naar de madelieven
van het groene veld

Het veld is heel ver
en ze is bang

Voor de grote reiger en voor de schaduw
Is mijn lief niet bang

Ze is bang voor de zon,
Lief meisje van zon en sneeuw

Ze verliet mijn haar
Voor eens en altijd

Wie ben je, wit meisje
Waar kom je vandaan

Ik kom voort uit liefdes
En uit bronnen

Zilveren bellen
dragen de ossen

Wat heb je in je mond?
Wat ontvlamt je daar?

De ster van mijn geliefde
Die leeft en sterft

Wat draag je op je borst
Zo iets fijns en lichts

Het zwaard van mijn geliefde
Die leeft en sterft

Wat draag je in je ogen,
Die zwart en plechtig zijn

Mi pensamiento triste
Que siempre hiere.

¿Por qué llevas un manto
Negro de muerte?

¡Ay, yo soy la viudita
Triste y sin bienes!
Del conde del Laurel
De los Laureles.

¿A quién buscas aquí
Si a nadie quieres?

Busco el cuerpo del conde
De los Laureles.

¿Tú buscas el amor,
Viudita aleve?
Tú buscas un amor
Que ojalá encuentres.

Estrellitas del cielo
Son mis quereres,
¿Dónde hallaré a mi amante
Que vive y muere?

Está muerto en el agua,
Niña de nieve,
Cubierto de nostalgias
Y de claveles.

¡Ay! caballero errante
De los cipreses,
Una noche de luna
Mi alma te ofrece.

Ah, Isis soñadora,
Niña sin mieles
La que en bocas de niños
Su cuento vierte.
Mi corazón te ofrezco,
Corazón tenue,
Herido por los ojos
De las mujeres.

Mijn droevige gedachten
Die altijd pijn doen

Waarom draag je een mantel
Zwart van rouw

Ach, ik ben de kleine weduwe
Droevig en zonder bezit
Van de gelauwerde graaf
De graaf van de laurier

Wie zoek je hier
Als je van niemand houdt

Ik zoek het lichaam van de graaf
De graaf van de laurier

Zoek jij de liefde
Kleine listige weduwe?
Jij zoekt een liefde
Moge je die vinden

Als sterretjes aan de hemel
Zo zijn mijn geliefden
Waar zal ik de minnaar vinden
Die leeft en sterft tegelijk?

Hij ligt dood onder het water
Meisje van sneeuw
Bedekt met weemoed
En met anjers

Ach dolende ruiter
Van de cipressen
In een maanverlichte nacht
geeft mijn ziel zich aan jou

Ach, dromerige Isis
Meisje zonder honing
Zij die in kindermonden
Haar verhaal giet
Mijn hart geef ik jou
Mijn tere hart
Gewond door de ogen
Van de vrouwen

Caballero galante,
Con Dios te quedas.
Voy a buscar al conde
De los Laureles...

Adiós mi doncellita,
Rosa durmiente,
Tú vas para el amor
Y yo a la muerte.

Esquilones de plata
Llevan los bueyes.

Mi corazón desangra
Como una fuente.

2. Amor... Yo he de enseñarte el camino

Ven Amor, yo he de enseñarte el camino
el camino que lleva al infinito
y regresa a si mismo, Amor

Ven a mi regazo
A mi ternura
A mi olvido.
Ven Amor!

Ven a descubrirte a ti mismo
El fin y el principio
el comienzo y el destino.
Cuando todo parece perdido
En mis brazos encuentras el sentido
lo que ha de ser lo que ha sido

Ven Amor, ven amor
A conocer tu razón
Tu camino
Más allá del dolor.

Galante ruiter
Jij blijft bij God
Ik ga de graaf zoeken,
De graaf van de laurier

Vaarwel lieve kleine dame
Slapende roos
Jij gaat naar de liefde
Ik vertrek naar de dood

Zilveren bellen
Dragen de ossen

Mijn hart bloedt leeg
Als een bron.

2. Liefde... Ik zal je de weg wijzen

Kom Liefde, ik zal je de weg wijzen
De weg die naar het oneindige leidt
en terugkeert naar zichzelf, Liefde.

Kom op mijn schoot,
naar mijn tederheid
in mijn vergetelheid.
Kom Liefde!

Kom en ontdek jezelf
het einde en het begin,
het begin en de bestemming.
Wanneer alles verloren lijkt,
zul je in mijn armen betekenis vinden
van wat moet zijn, en wat is geweest.

Kom Liefde, kom liefde,
en leer je reden kennen,
jouw pad,
voorbij pijn en verdriet.

Selectie uit *Rondas, refranes y trabalenguas*:

1. *Tengo un gato*

Badumba, badumba...

Yo tenía un gato negro,

o quizás él era blanco.

Siempre de pie él caía.

Mala suerte no tenía.

Persa, barcino, angora, albino.

Es malo, bandido, mimado, querido. ¡Sí!

Un gato persa, barcino, angora, albino,
barcino es.

Yo tenía un gato

y se engaturigaturi, bituribituri, pinturipinturi,
ratoniratonizó.

Gaturizó, biturizó, pinturizó, ratonizó.

Quién me lo desenratone y desengaturi,

bituribituri, pinturipinturi, ratoniratonizare.

Será muy buen

desengaturigaturipinturipinturiratoniratonigatu
rizador.

Fuera gato malcriado, consentido,

degraciado, sinvergüenza.

Con licencia para matar los ratones,

los acaba por montones.

Y se mira en el espejo

para no ponerse viejo.

Gato.

Tengo un gato.

Badumba, badumba...

2. *Nana Caliche*

Nana Caliche no sale de casa,

porque los pollos le comen la masa.

Nana Caliche no sale al sermón.

No sale de casa.

No sale al sermón,

que no sale de casa,

1. *Ik heb een kat*

Badoemba badoemba

Ik had een zwarte kat

Of misschien was hij wit

op zijn pootjes kwam hij altijd terecht

hij had bepaald geen pech

Een Pers, een rooie, angora of albino

Hij is stout, een boefje, verwend, geliefd,
jazeker!

Het is een Perzische kat, of een rooie, of
angora of albino

Ik had een kat

En hij vleide, tripte, ijdeluitte, knabbelde

Hij katte, pronkte, muisde,

Wie hem mij ontmuist, ontveit,

ontpronkiepronkt,

Zal heel erg

ontveitripleknabbelijdelgemuisachtigd worden*

Al is het een onbeschofte kat,

nukvig, een lammeling, schaamteloos,

Met een vrijbrief om muizen te vermoorden

maakt hij ze bij bosjes af

En hij kijkt in de spiegel

om niet oud te worden

De kat

Ik heb een kat

Badoemba Badoemba...

*noot vertaler: niet bestaande woorden met vage
verwijzing naar deze werkwoorden

2. *Nana Caliche*

Nana Caliche verlaat haar huis niet

want de kippen eten haar deeg.

Nana Caliche gaat niet naar de mis

Ze gaat haar huis niet uit

Ze gaat niet naar de mis

Nee, ze verlaat haar huis niet

no sale al sermón,
porque su perro le come el turrón.

Nana Caliche no sale al mandado,
porque su cerdo le come el pescado.
Nana Caliche no sale a jugar.
No sale al mandado.
No sale a jugar,
que no sale al mandado,
no sale a jugar,
porque le comen algo singular.

3. Mueva la pata

Mueva la pata, perro viejo.
Mueva la pata de conejo.
Mueva la pata, perro manso.
Mueva la pata de garbonzo.
Larum, Lara...

Perro viejo, pobre amigo.
Dame la pata, perro fiero.
Dame la pata o te encuero.
Larum, Lara...

Que se le cae la pata a la negra,
que se le cae y se le quiebra.
Mueva la pata, perro viejo, pobre amigo.
Larum, Lara...

Hágalo por lo que más quiera.
Mueva la pata y no se muera.
Perro viejo, pobre amigo.

4. Pablito clavó

Pablito clavó un clavito
en la calva de un calvito.
En la calva de un calvito,
Pablito clavó un clavito.
Bim bim bam...

Pablito clavó un clavito
en la mano de un monito.
En la mano de un monito,
Pablito clavó un clavito.
Bim bim bam...

Ze gaat niet naar de mis,
want haar hond eet haar noga op.

Nana Caliche gaat geen boodschappen doen
want haar varken eet de vis op.
Nana Caliche gaat niet buiten spelen.
Ze gaat geen boodschappen doen.
Ze gaat niet buiten spelen
Nee, ze gaat geen boodschappen doen
Ze gaat niet buiten spelen,
want ze eten altijd iets van haar op.

3. Beweeg je poten

Beweeg je poten, oude hond.
Beweeg je konijnepoten.
Beweeg je poten, makke hond.
Beweeg je erwtenpoten.
Laroem, Lara....

Oude hond, arme vriend.
Geef me je poot, wilde hond.
Geef me je poot of ik kleed je uit.
Laroem, Lara...

Moge de poot van de zwarte teef afvallen,
dat ze hem verliest en dat hij breekt.
Beweeg je poten, oude hond, arme vriend.
Laroem, Lara...

Doe het voor hem waar je het meest van houdt.
Beweeg je poten en sterf niet.
Oude hond, arme vriend.

4. Paultje spijkerde een spijkertje

Paultje spijkerde een spijkertje
In de kale plek van de kale
In de kale plek van de kale
Spijkerde Paultje een spijkertje
Bim bim bam...

Paultje spijkerde een spijkertje
In de hand van een aapje
In de hand van een aapje
Spijkerde Paultje een spijkertje
Bim bam bam...

Pablito clavó un clavito
en la cola de un diablito.
En la cola de un diablito,
Pablito clavó un clavito.
Se acabó, que se acabó...
¡Ya!

5. Refranes Pareados

1. Con el amor...

Con el amor se siente.
Con el amor y el aguardiente,
aún más se siente.
Profundamente, siempre.

Hermosa cara le vemos,
hermosa cara.
Pero de su corazón
¿Qué cosa se sabe?

Hermosa cara le vemos,
hermosa cara.
Pero de su corazón
¿Qué cosa sabemos?

Hermosa cara le vemos,
pero de su corazón
¿Qué cosa sabemos?
¿Qué sabemos?

6. Cuando tuve, yo te tuve

Cuando tuve, yo te tuve,
te mantuve y yo te di,
que yo te di.

Hoy no tengo, ni te tengo,
ni mantengo, ni te doy,
que ni te doy.

Búscate otro que te tenga,
te mantenga y que te de.
Que ya no tengo, ni te tengo,
ni mantengo, ni te doy.

Esto es increíble, insostenible,
imposible, aborrecible.
¡Es una atrocidad!

Paultje spijkerde een spijkertje
In de staart van een duiveltje
In de staart van een duiveltje
Spijkerde Paultje een spijkertje
En nu is het uit, het is uit!
Zo!

5. Paarsgewijs rijmende gezegden

1. Door de liefde...

Door de liefde heb je gevoelens.
Door de liefde en een borrel
voel je zelfs nog meer.
Heel diepgaand, altijd.

We vinden haar gezicht knap,
een knap gezicht.
Maar van haar hart,
wat weet men ervan?

We vinden haar gezicht knap,
een knap gezicht.
Maar van haar hart,
wat weten we ervan?

We vinden haar gezicht knap,
een knap gezicht.
Maar van haar hart,
wat weten we ervan?

6. Toen ik je had, had ik je

Toen ik had, had ik je,
ik hield je vast en ik gaf je,
ik gaf je.

Vandaag heb ik niets, ook jou heb ik niet,
ook houd ik je niet vast en geef ik je niet,
ik geef je niet.

Zoek een ander die je houdt,
die je vasthoudt en je geeft.
Want ik heb niets meer en ook jou heb ik niet meer,
en ik houd je niet meer vast, en ik geef je niet meer.

Dit is ongelooflijk, onhoudbaar,
onmogelijk, odieus.
Het is een enormiteit!

Ni te doy, ni mantengo, ni te tengo.
Cuando tuve, ya te di.

¡Sí, señor! ¡Cómo no!

7. Duérmete, niño

Duerme, duerme.
Duérmete, niño, duérmete ya.
Duérmete, duérmete, niño.
Duérmete, duérmete ya.
que viene el diablo
y te llevará.

Duerme, duerme.
Que viene el diablo
y te come la carne
y te deja el pellejo.
¡Qué malo ese viejo diablo!
Duerme, duerme.

Este niño lindo se quiere dormir,
tiéndanle su cama en el toronjil.

Toronjil de plata, torre de marfil,
este niño lindo ya se va a dormir.
Duerme, duerme.

Duérmete, niñoito,
que voy a lavar pañales de lino
con agua de azahar.
Sonajas de plata, cuna de marfil,
arrullen al niño que se va a dormir.

9. Refranes Pareados

II. Hermosa cara...

Con el amor y el aguardiente,
sí creo que todo se siente.
Todo se siente.

Con el amor se siente amor,
y con el aguardiente
pierdo la mente.

Hermosa cara le vemos,
pero de su corazón
¿Qué cosa sabes?

En ik geef je niet, ik houd je niet, ik heb je niet.
Toen ik had, gaf ik je wel.

Jazeker! Natuurlijk!

7. Slaap, kindje

Slaap, slaap,
Val in slaap, kindje, val maar in slaap
Val in slaap, in slaap, kindje
Val in slaap, val maar in slaap
want de duivel komt er aan
en die zal je meenemen.

Slaap, slaap.
Want de duivel komt er aan
en zal je vlees eten
en hij zal alleen je huid voor je over laten
Wat is deze oude duivel slecht!
Slaap, slaap.

Dit mooie kindje wil gaan slapen,
maak zijn bed op in de citroenmelisse.

Zilveren citroenmelisse, ivoren toren,
dit mooie kindje gaat al slapen.
Slaap, slaap.

Ga maar slapen, lief kindje,
ik ga linnen luiers wassen
met oranjebloesemwater.
Zilveren rammelaars, ivoren wieg,
Sussen het kindje dat gaat slapen in slaap.

9. Paarsgewijs rijmende gezegden

II. Knap gezicht

Door de liefde en een borrel
geloof ik echt dat je alles voelt.
Alles voelt.

Door de liefde voel je liefde,
en door de borrel,
verlies ik mijn verstand.

We vinden haar gezicht knap,
maar van haar hart,
wat weet je ervan?

¿Qué cosa sabemos?

Enfermo que come mucho,
se le sirve en un tambucho.
Se le sirve en un tambucho al
Enfermo que come mucho.

Enfermo que come mal,
comerá en un dedal.
Enfermo que come y mea,
el diablo que se lo crea.

wat weten we ervan?

Een zieke die veel eet,
die geven ze eten in een bak,
In een bak geven ze eten
aan de zieke die veel eet.

Een zieke die slecht eet,
die zal eten uit een vingerhoed.
Een zieke die eet en zeikt,
de duivel die het gelooft!

(een gezegde dat uitdrukt dat iemand die zegt
ziek te zijn, maar die wel eet en zeikt, aan het
liegen is)

Wilma Alba Cal 5 Canciones

1. Variación

El remanso del aire
bajo la rama del eco.
El remanso del agua
bajo fronda de luceros.
El remanso de tu boca
bajo espesura de besos.

2. Remanso: Canción final

Ya viene la noche.
Golpean rayos de luna
sobre el yunque de la tarde.

Ya viene la noche.

Un árbol grande se abriga
con palabras de cantares.

Ya viene la noche.
Si tú vinieras a verme
por los senderos del aire.

Ya viene la noche,

Me encontrarías llorando
bajo los álamos grandes.
¡Ay morena!
bajo los álamos grandes.

1. Variatie

De stille uithoek van de lucht
Onder de takken van de echo
De stille uithoek van het water
Onder een baldakijn van sterren
De stille uithoek van jouw mond
Onder een dikke regen van kussen

2. Uithoek: Laatste lied

Reeds valt de nacht.
Stralen van de maan slaan neer
op het aambeeld van de late middag

Reeds valt de nacht.

Een grote boom omgordt zich
met een mantel van gezongen woorden.

Reeds valt de nacht.
Als jij naar me toe zou komen
via de paden van de lucht.

Reeds valt de nacht

Zou je me huilend aantreffen
onder de grote populieren.
Ach donkerharige vrouw!
onder de grote populieren.

3. *Media luna*

La luna va por el agua.
¡Cómo está el cielo tranquilo!
Va segando lentamente
el temblor viejo del río
mientras que una rama joven
la toma por espejito.

4. *Pórtico*

El agua
toca su tambor de plata.

Los árboles
tejen el viento
y las rosas lo tiñen de perfume.

Una araña inmensa
hace a la luna
estrella.

5. *El canto quiere ser luz*

El canto quiere ser luz.
En lo oscuro el canto tiene,
hilos de fósforo y luna.
La luz no sabe qué quiere.
En sus límites de ópalo
se encuentra ella misma
y vuelve.

Leo Brouwer *Cántigo de Celebración*

Deah badu badum deah...
Canta cantor un Aleluya para ti, cantor.
Canta cantor para ti mismo, cantor.
Celebra y canta un Aleluya, cantor.
Aleluya, cantor.

Deah badu badum deah...
Chiquitiqui paquitiqui Chiquitiqui paquitiqui
Dumba dumba, badum padum...

A celebrar un Aleluya para ti.
Un Aleluya, canta un Aleluya.
Tralala tralala tralala trala trala...
Canta cantor un Aleluya cantor, canta.
Dumba dumba badum badum...

3. *Halve maan*

De maan gaat door het water.
Hoe sereen blijft de hemel!
Ze oogst langzaam
de oude tremor van de stroom
ofschoon een boomkikker hem
voor een handspiegel houdt.

4. *Portaal*

Het water
slaat zijn zilveren trom.

Bomen
weven de wind
en de rozen kleuren hem met geur.

Een enorme spin
maakt de maan
tot ster.

5. *Het lied wil uit licht bestaan*

Het lied wil uit licht bestaan.
In het duister toont het lied
fosforescerende draden en manestrallen.
Het licht weet niet wat het wil.
Aan zijn uiterste grenzen,
komt het zichzelf tegen,
en keert terug.

Leo Brouwer *Lied voor een viering*

Deah badu badum deah...
De zanger zingt een Halleluja voor jou, zanger
De zanger zingt voor jouzelf, zanger
Hij viert en zingt een Halleluja, zanger
Halleluja, zanger

Deah badu badum deah...
Chiquitiqui paquitiqui Chiquitiqui paquitiqui
Dumba dumba, badum badum...

Om een Halleluja voor jou te vieren.
Een Halleluja, hij zingt een Halleluja
Tralala tralala tralala trala trala...
De zanger zingt een Halleluja zanger, hij zingt
Dumba dumba, badum badum...

Buena, que buena está la vida.
Los unos para abajo los otros para arriba.
Dumba dumba badum badum...

Barullo, que venga el barullo.
Dale cuarda a tu cuerpo que pa' eso es tuyo.
Dumba dumba badum badum...

Chiquitiqui paquitiqui Chiquitiqui paquitiqui
A celebrar un Aleluya para ti.
Un Aleluya, canta un Aleluya.
Un Aleluya para ti.

Chiquitiqui paquitiqui Chiquitiqui paquitiqui
Dumba dumba badum badum...
Ya!

Goed, wat is het leven goed
Sommigen onderop, anderen aan de top
Dumba dumba, badum badum...

De donder, moge de donder komen.
Pep je lichaam op, want daarom is het van jou
Dumba dumba badum badum...

Chiquitiqui paquitiqui Chiquitiqui paquitiqui
Om voor jou een Halleluja te vieren.
Een Halleluja, hij zingt een Halleluja
Een Halleluja voor jou

Chiquitiqui paquitiqui Chiquitiqui paquitiqui
Dumba dumba badum badum...
Zo is het!

Biografieën

Leonard Evers

Leonard Evers (Heerlen, 1985) is componist en dirigent. Na het afronden van een bachelor Literatuurwetenschap aan de Universiteit Leiden en trompetlessen aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag, studeerde hij *Compositie en Arrangeren* aan Codarts Conservatorium, Rotterdam. Evers presenteert sinds 2021 het AVROTROS Vrijdagconcert op NPO Klassiek. Van 2018 tot heden is Leonard artistiek leider op projectbasis bij Cappella Amsterdam, waar hij regelmatig avontuurlijke projecten ontwerpt en uitvoert.

'Ik heb in mijn dagelijks leven een paar petten op. Ik ben componist en componeer veel voor muziektheater. Het fijne daaraan is dat muziek daarin een hele grote functie heeft én tegelijkertijd de flexibiliteit om alle vormen aan te nemen. Ik heb in muziektheater de vrijheid te flirten met alle muziek die me aantrekt en hoef me niet star aan een bepaald idioom te houden.' – Leonard Evers

Pedro Ricardo Henry

De Cubaanse Pedro Ricardo Henry is een professionele danser en choreograaf. Van jongs af aan werd hij door zijn moeder geïnspireerd om dans te studeren. Na zijn afstuderen aan de Escuela Nacional de Arte in Havana, in de specialisme *Modern-Contemporary Dance* en *Folklore Dances* kreeg hij de kans om zijn professionele carrière te beginnen in het bekende gezelschap Danza Contemporánea de Cuba. Jaren later besloot hij over te stappen naar het gerespecteerde *Ballet de la TV Cubana* waar hij solodanser werd.

In 2013 reisde Ricardo Henry naar Europa en hier zet hij zijn professionele carrière voort. Naast het dansen, gaf hij les aan verschillende dansgezelschappen, dansscholen, musicals, en ook bij o.a. Ballet van de Opera du Rhin (FR), Theater Aken (DE) en Theater Freiburg (DE). Enige tijd geleden verhuisde hij naar Nederland. Hier heeft hij van het noorden tot het zuiden zijn kunsten gedeeld door te dansen in verschillende prestigieuze

Nederlandse gezelschappen, zoals Sally Dance Company Maastricht en Via Berlin.

Momenteel werkt hij aan zijn eigen project samen met een Nederlandse kunstenaar, Nicky van Cleef. Dit project, *Cuba meet the Netherlands Dance*, is ontstaan om twee continenten, twee landen, te verbinden door middel van dans, muziek en hun eigen roots. Sinds november 2022 maakt hij deel uit van het illustere dansgezelschap Conny Janssen Danst in Rotterdam.

Grupo AKE

Grupo AKE brengt traditionele stukken ten gehore uit de Afro Cubaanse tradities, waaronder Rumba, Yoruba, Palo, Vodú en meer. De vaste samenstelling van de groep bestaat uit de drie getalenteerde percussionisten Ariël, Karel en Ernesto, allen afkomstig uit Cuba en woonachtig in Amsterdam. Zij hebben allen een professionele achtergrond in dans en/of muziek, wat maakt dat zij een perfect samenspel kunnen creëren met elkaar en andere artiesten.

Martha Galarraga

Sinds haar geboorte was Martha Galarraga (Cuba, 1969) ondergedompeld in de Yoruba cultuur, Afro-Cubaanse dans en zang. Galarraga is een expert in het zingen van zowel Yoruba als Congo, Arará, Tumba Francesa, Franco-Haitiano, Gagá, Carabali, Rumba, Son, Chachacha, Mambo en Salsa werken. Dit deed zij in navolging van haar vader, Lázaro Galarraga, een grote autoriteit op het gebied van Yoruba liederen, leider van Conjunto Folklorico Nacional De Cuba en één van de grootste Yoruba zangers van dit moment.

Haar energie, haar ijver, haar krachtige stem en grondige kennis van de traditie maken haar tot een van de beste vertolkers van Afro-Caribische muziek.

Cappella Amsterdam

In de afgelopen vijftig jaar is Cappella Amsterdam uitgegroeid tot een van de bekendste Nederlandse kamerkoren. De klank van Cappella Amsterdam betovert en prikkelt, en klinkt altijd als één instrument. Deze klank heeft het koor dan ook hoge waarderingen opgeleverd in de vorm van prijzen en lovende kritieken voor haar producties.

Cappella Amsterdam wil het koorrepertoire in al zijn rijkdom laten horen. Daarom voert zij alle koorwerken - van vroeg Middeleeuws tot nu - uit met de klank die zo uniek is voor het koor en áltijd met volle overgave. Zo houdt Cappella Amsterdam de koorcanon levend, dichtbij en toegankelijk.

Door zich continu in te zetten voor talentontwikkeling, compositieopdrachten toe te kennen en grensverleggende projecten en programma's samen te stellen is Cappella Amsterdam een drijvende kracht achter de koormuziek in Nederland én daarbuiten.

Met grote regelmaat zoekt Cappella Amsterdam de grenzen van de koormuziek op door nieuwe, unieke verbindingen aan te gaan, waarin het wezen van het koor wordt bevraagd en de mogelijkheden tot het uiterste worden opgerekt. De avontuurlijke, multidisciplinaire voorstellingen krijgen steeds meer ruimte naast de geijkte concertprogramma's.